

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitate, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

v. An priuetur rebellis, vel qui offendit statuas, vel quid aliud simile facit
contra Principem? Vbi etiam de sciente, & non reuelante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

SECTIO III.

An immunitate priuetur, qui delinquit in personam Principis superiorem recognoscentis?

SUMMARIVM.

- 1 Committentes crimen laesae Maiestatis in personam Principis superiorem recognoscentis, ut in Principes, Duces, Marchiones, Comites, & Barones Regni, non priuantur Ecclesiae immunitate.
- 2 In constitutione Gregoriana nomen Principis strictè pro Principe supremo accipiendum est.

EX dictis sequitur primò, quod immunitate non priuetur, qui crimen committit in personam Principis superiorem recognoscentis, ut in Principes, Duces, Marchiones, Comites, & Barones Regni, &c. quia cum finis in materia odiosa, & penali, & immunitas Ecclesiae sit fauorabilis propter loci sacri reuerentiam, ut dicebam supra dub. 3. ly nomen Principis in cit. Constitut. Gregorij XIV. strictè, scilicet pro Principe supremo, accipiendum est. Atque ita docent Peregrin. de immunit. Eccles. cap. 9. num. 8. Barbosa. in collectan. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 6. num. 10. Farinac. in append. de immunit. cap. 13. num. 187. Bonacina de legib. disp. 3. quest. 7. punct. 4. num. 7. §. 22. Ambrosinus de immunit. Eccles. cap. 9. num. ... in fin. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. cap. 6. §. 7. n. 29. & segg. & Diana p. 1. tract. 1. resol. 6. contra Megalium cit. cap. 2. quest. 1. num. 22. Gambacurt. lib. 5. cap. 44. & Cutellium de immunit. Eccles. lib. 1. quest. 6.

SECTIO IV.

An priuetur, qui delinquit in Statum Principis supremi, in uxorem, consanguineos, vel officiales eius?

SUMMARIVM.

- 1 Committentes crimen laesae Maiestatis in statum Principis (quauis supremi) vel in uxorem, consanguineos, Officiales, vel Consiliarios eius, gaudet Ecclesiae immunitate.
 - 2 Occidentes fiscum Regium, Praesidem Iustitiae, Consiliarium, vel summum Magistratum lateri supremi Principis assistentem in sententia Cutellij non omnino improbabili, non gaudet immunitate.
 - 3 Summus Magistratus assistens lateri supremi Principis facit unum corpus cum illo.
 - 4 Par est & expediens bono publico, quod ita diligenter, & exactè defendatur supremus Princeps cum tribunali supremo suo sumptu, cum quo bonum publicum curat.
- SEQUITUR secundò, quod immunitate neque priuetur, qui crimen committit in statum Principis supremi, ut in uxorem, consanguineos, Officiales, vel Consiliarios eius supremos, v. g. si quis occidat uxorem, filium, aut fratrem, Proregem, Oatorem, Fiscum Regium, vel quemcunque alium Iustitiae Praesidem Principis, etiam in odium Principis, quia licet talis per rebellionem, vel per occasionem uxoris, filij, consanguinei, Officialis, vel Consiliarij Principis resistat, & non obediat Principi, & sic crimen laesae Ma-

iestatis committat, non tamen offendit personam Principis; quod, ut reus immunitate Ecclesiae priuetur, requiritur ex vi Constitutionis Gregorij XIV. alioquin enim frustra ponerentur in constitutione verba illa: *In personam Principis*. Atque ita docent Peregrin. de immunit. ap. 10. num. 13. Marsilius, & Burlatus, quos citat, & sequitur Farinac. in append. c. 14. n. 190. & 192. Ambrosinus de immunit. cap. 9. num. 7. Scortia in Bullar. theorem. 387. Lezana verb. Immunitas, num. 15. Bonac. de immunit. disp. 3. q. 7. punct. 4. n. 22. Diana part. 1. tract. 1. resol. 7. & 20. Siluius in resol. var. verb. Immunitas, fol. 108. Iulius Clarus §. laesae Maiestatis, n. 3. Mar. Italia lib. 1. c. 5. §. 7. n. 20. & segg. & Marcellus Vulpe in praxi crimin. lib. 3. n. 15. contra Cutellium cit. q. 6. num. 25. & Gambacurtam lib. 5. cap. 45. dub. 3. & 4. quorum opinio (ut verum fatear) non omnino improbabili est in casu, quod verbi gratia occidatur Fiscalis Regius, Praeses Iustitiae, Consiliarius, vel summus Magistratus lateri supremi Principis assistens, qui sit pars proprii corporis illius, seu faciat unum corpus, seu supremum tribunal cum illo, sicuti ex non improbabili sententia Doctorum dicebatur supra §. 1. n. 37. quod offendens Cardinalem immunitate non gaudeat, ex eo, quod Cardinalis faciat unum corpus, seu consistorium cum Summo Pontifice. Et confirmatur, quia par est, & expediens bono publico, quod ita diligenter, & exactè defendatur supremus Princeps cum tribunali supremo suo sumptu, cum non solitarie, sed cum tribunali supremo suo sumptu bonum publicum curet, & gubernet.

SECTIO V.

An priuetur rebellis, vel qui offendit statuas, vel imagines dicatas Principi, vel quid aliud simile facit contra Principem? Vbi etiam de sciente, & non reuelante.

SUMMARIVM.

- 1 Rebelles, vel offendentes statuas, vel imagines dicatas Principi, licet committant crimen laesae Maiestatis, non tamen in personam Principis, gaudet Ecclesiae immunitate.
- 2 Diffio taxatina (tantum) de sui natura impedit extensionem ad non expressa.
- 3 Cudentes falsam pecuniam, vel bonam rudentes, & omnes alij offendentes Principem in dignitatem, non autem in personam, gaudet immunitate.
- 4 Appellantes a Papa ad futurum Concilium, licet id agentes incidant in crimen laesae Maiestatis, non tamen priuantur immunitate contra Gambacurtam, & Cutellium.
- 5 An non reuelans coniurationem, conspirationem, vel machinationem in personam Principis, sine ante, sine post crimen commissum (priuetur immunitate, est discrimen inter Doctores, & sunt pro utraque parte; negatiua tamen est probabilior.
- 6 Non reuelans coniurationem in personam Principis committit crimen laesae Maiestatis in omittendo, secus in committendo: & quia Constitutio Gregoriana intelligit tantum de committentibus, gaudet immunitate.
- 7 Idem dic de eo qui non reuelat machinationem in personam Cardinalis.
- 8 Casus praedictus est valde dubius, & ideo ex consilio Auctoris, si accidat, est de eo Summus Pontifex certiorandus per Episcopum, & ab eo consilia capienda.
- 9 Fauens, vel receptans offendentem Principem, vel Cardinalem.

dinalem per se & formaliter in fauorem criminis commissi in personam Principis & Cardinalis non gaudet immunitate, sicut si per accidens & materialiter, puta ratione amicitia, consanguinitatis, &c.

10 Si casus contingat ex sententia Diana capiendum est consilium a summo Pontifice.

1 Sequitur tertio, quod immunitate neque priuatur Rebellis, vel qui offendit statuas, vel imagines dicatas Principi, etiam in odium Principis, quia licet talis etiam crimen læsæ Maiestatis committat, non tamen similiter committit in personam Principis, 2 quod requiritur ex vi dictæ Constitutionis Gregorij XIV. vti dicebam, præsertim quia paulo ante ponitur in illa dictio taxatiua tantum, de cuius natura est impedire extensionem ad non expressa, & in eadem sit exceptio casuum per modum formæ, cui propterea nihil addi, vel minui potest, sed ad vnguem prorsus seruari debet.

3 Idem propter easdem rationes dicas de eo, qui falsam pecuniam, vel veram, sed contra Principis edictum cudit, vel bonam tundit, tractat de Rege faciendo, viuentem Rege, vel facit, & dicit se Regem, cum non sit, offendit eum, qui saluum conductum habet à Rege, exspoliatur nuncios Regis, vt sciat arcana Regni, & secreta Regis, à militia fugit, cum sit miles militiæ, accepta pecunia, adscriptus, imprimit propriam imaginem, sublata imagine Principis, coniurat, vel machinatur, vt inimicis tradatur Regnum, &c. etiam in odium Principis, cum talis etiam non coniuret, & machinetur in personam Principis, nec faciat actionem in offensionem personæ Principis, sed solum in offensionem dignitatis, vel status Principis. Atque ita docent Peregrinus, Siluius, & Farinacius in locis supra cit. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 7. n. 45. Lezana cit. num. 15. Bonac. cit. q. 7. punct. 6. §. 9. num. 5. Diana cit. resol. 7. & 20. & part. 4. tract. 1. resol. 103. & Franciscus Cespedes in dub. Militar. dub. 21. contra Gambacurtam de immunit. lib. 1. cap. 44. dub. 5. Sarpum loco supra cit. & Cutellium de immunit. Eccles. lib. 1. q. 7. Vnde etiam sequitur contra Gambacurtam lib. 7. cap. 5. in fin. & Cutellium q. 17. n. 11. quod neque appellans à Papa ad futurum Concilium immunitate priuatur, etiam stante, & decernente Constitutione Pij II. & Iulij II. id agentes in crimen læsæ Maiestatis incidere.

4 An autem, qui nouit coniurationem, conspirationem, vel machinationem in personam Principis, & non reuelat (siue ante, siue post crimen commissum) priuatur immunitate Ecclesiæ? 5 Affirmant Farinacius in append. de immunit. cap. 13. num. 186. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 6. num. 52. & Cutellius cit. q. 7. n. 41. & 42. quia talis reuera committit crimen læsæ Maiestatis in personam Principis.

Negant autem probabilius Peregrinus de immunit. cap. 10. num. 111. Bonacina tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 7. num. 111. Diana part. 6. tract. 1. resol. 18. & Ghilinus in summa, verb. Crimen læsæ Maiestatis, num. 1. lit. C. quia licet talis aliquo modo committat crimen læsæ Maiestatis in personam Principis, & sic morte sit dignus, committit tamen proprie crimen læsæ Maiestatis in personam Principis omittendo, non autem committendo, quod vltimum requiri videtur in Constitutione Gregorij XIV. cum Pontifex loquatur per dictionem In, quæ idem valet, ac Contra; & importat actionem in personam Principis, non autem omillionem, & ex alio capite sumus in materia penali, & odiosa, & immunitas Ecclesiæ propter reuerentiam 7 loci sacri sit fauorabilis, vt supra dicebatur. Quapropter ob eandem rationem cum Peregrino cap. 11. n. 5. 8 idem dicas de eo, qui nouit machinationem in personam Cardinalis, & non reuelat: quamvis ad caute-

lam, si talis casus contingat, cum sit valde grauis, & dubius, consulere, quod Episcopus certiores faciat Pontificem, & interim caute custodiat delinquentem. Vide Dian. cit. resol. 90. & 91. & Peregrinum cit. cap. 11. num. 4. vbi cum Megalio in 3. part. lib. 3. cap. 9. q. 1. n. 3. de fauore, & receptatore offenditis Principem, vel Cardinalem rectè notat, quod si receptio facta sit per se, & formaliter in fauorem criminis commissi in personam Principis, vel Cardinalis (vt si facta sit, v.g. ne reus à satellitibus comprehendatur, vel ne à Iudice puniatur) receptor non excusetur à pœna, & Ecclesiæ immunitatem deperdat: si autem non facta per se, & formaliter in fauorem criminis commissi, sed per accidens, & materialiter (vt si facta sit hospitij, amicitia, vel consanguinitatis gratia) mitiori pœna puniatur, & Ecclesiæ immunitatem retineat, quamvis quoad hoc vltimum dubius sit Diana cit. resol. 91. in fin. & velit similiter, si casus contingat, consulendum esse Pontificem, quod propter iam supra dictam rationem mihi etiam probatur.

DUBITATIO XXIV.

An excipiantur ab Ecclesiæ immunitate aliæ causæ criminales, præter supra dictas, saltem grauiiores?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SUMMARIUM.

- 1 Præter causas suprascriptas non excipiuntur ab Ecclesiæ immunitate aliæ grauiiores.
- 2 Decisio capituli inter alia, de immunitate non est extendenda ad alios casus præter ibi expressos.
- 3 Omnes de iure canonico gaudent immunitate Ecclesiæ, exceptis casibus in dicto capitulo inter alia positis.
- 4 Exceptio firmat regulam in contrarium quoad casus non exceptos.
- 5 A regula generali recedendum non est, vbi exceptio non ponitur.
- 6 Qui habet regulam pro se, fundatam habet suam intentionem in casibus non exceptis.
- 7 Dictio taxatiua (tantum) quando adiecta est orationi affirmatiua (vt in constitutione Gregoriana) affirmat illud quod ponit, & negat, & excludit omne aliud, quod est extra modum, & formam eius quod ponitur.
- 8 Afferuntur ad corroboranda quæ dicta sunt, verba Constitutionis Gregorianæ.
- 9 Formæ nihil addi, aut minui potest, sed seruari illa debet ad vnguem.
- 10 Clausula (sublata facultate ei, & eorum cuilibet) &c. appositæ in Constitutione Gregoriana, tollit omnem prorsus interpretationem, & extensionem.
- 11 Qui furatur in Ecclesia, gaudet immunitate Ecclesiæ.
- 12 Constitutio Gregoriana corrigit ius commune, & provinciale, Doctorum interpretationes, & à paritate rationis ampliaciones, consuetudines, & privilegia in contrarium.

Respondetur negatiue, & probatur primo; quia in cap. inter alia, de immunit. Eccles. conceditur immunitas quibuscumque reis, quantumvis grauius